

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Cardinales in eligendo Pontifice

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

30. Cardinales ex omni natione sunt eligendi, ut tradit Sixtus V. in Constit. *Postquam*. Ratio est, ut ait Cucchus *instit. can. libr. 2 tit. 4. num. 112*. quia unaquaqueque natio suum debet habere patrem tutelarem, qui lingua, morum, & negotiorum peritus, in rebus contingentibus imploratis subsidium ferat. Notat autem Garzias *de nobil. Hispan. gloss. 48. §. 3. num. 54.* ex D. Anton. Cardinales convenientius assumi de terris Ecclesiae, quia sunt liberiores in ferendo suffragio *pur. §. tr. 2. ref. 18.*

Et presbyteri quidem annorum triginta, Diaconi vero viginti duorum.

Potest tamen Pontifex dispensare.

31. Cardinales Presbyteri de jure ordinario secundum Manfredum *de Cardin. decis. 241.* debent esse illius aetatis, quae requiritur in Episcopis. Haec autem ex cap. *cum in cunctis, de elect.* est triginta annorum. Diaconi vero ex constitut. Sixti V. debent esse aetatis 22. annorum, ita ut infra annum Ordinem Diaconatus suscipere possint. Caeterum Summus Pontifex potest creare Cardinales minores aetate, ut experimur, & probat Paleotus *de Sacro Consi. part. 7. quast. 4.* Nam ex Platina apud Mosconium *de maiest. milit. Eccl. libr. 5. part. 1. cap. 6.* Greg. XI. minor 10. annis fuit ad Cardinalatum assumptus. Et ex Henrici, *lib. 10. c. 27. num. 4.* Papa noviter electus creat in Cardinalem cognatum, quamvis minorem, & alios, quorum insignem nobilitatem, & indolem judicat Ecclesiae profuturam, *part. 5. tr. 2. resol. 19.*

CARDINALES. In eligendo Pontificem.

Electio Papa semper spectat ad Cardinales.

32. Electio Pontificis secundum aliquos tunc spectat ad Cardinales, quando Sedes vacaret per obitum, vel renunciationem: si vero vacaret, quia in Concilio Papa deprehensus in haeresi deponeretur, aut ejus electio irrita declararetur, tunc spectaret ad Concilium. Quia cui data est potestas auferendi, videtur data facultas etiam conferendi ex lege nemo, qui condemnare, *ff. de regulis juris in 6.* Et praeterea quia ideo electio Papae devoluta fuit ad Cardinales, quia difficile erat singulis vicibus convocare

Concilium, quae ratio cessat convocato Concilio. Vide Cucchum *instit. can. libr. 2. tit. 4. num. 30.* Sed magis placet opinio Albani *de Cardin. quast. 35.* quod electio Pontificis in nullo casu pertineat ad Concilium: Nam ubi iura non distinguunt, neque nos debemus distinguere. Neque potest Concilium hanc facultatem a Cardinalibus auferre sine consensu Summi Pontificis, quia a Summo Pontifice illam habuerunt consentiente Concilio, ut patet in cap. *licet, & in cap. ubi periculum, de elect. in 6.* Posset tamen ex justa causa ad tempus auferre, si vimirum Pontifex ob haeresim esset depositus, & Cardinales essent criminis participes, vel aliter suspecti, aut crederetur oriturum schisma, aut magnam Ecclesiasticam pacis perturbationem, *p. 5. tr. 2. resol. 73.*

Et nunquam ad Concilium. Nec concilium potest hanc facultatem a Cardinalibus auferre. Sed tantum ad tempus differre ex iusta causa.

33. Dubitabatur olim, an Cardinales, quibus galerus, & Cardinalatus insignia tradita non sint, aut non clausum sit os vel clausum quidem fuerit, sed non apertum, in electione Pontificis suffragium habeant. Sed hodie opinionem affirmativam declaravit Pius V. suo peculiari decreto die 26. Ianuarii 1571. ut observat Lavorius, *tit. 3. cap. 3. num. 16.* & Gregor. XV. in Bulla *de caeremoniali, Idus Martii 1622. part. 5. tract. 2. resol. 74.*

Habent autem suffragium, etiam si insignia non habuerint.

34. Mortuo Papa, Cardinales praesentes, priusquam conclave adeat, expectare debent decem dies, ut interim veniant Cardinales absentes a Curia ex cap. *ubi periculum, de elect. in 6.* Non tamen ulterius, quamvis distantia eorum a Urbe decem dierum itinere mensurari non possit. Ita Albanus *de Card. quast. 13.* contra Manfredum *de Card. decis. 266 part. 5. tract. 2. resol. 76.* Quod si Cardinales praesentes infra decem dies a morte Pontificis novum eligerent, ipsique essent duae omnium partes, electio esset valida; quia in cap. *ubi periculum*, dicitur, nihil opponi posse, si Pontifex eligatur suffragiis duarum partium. Et si illi praesentes fuissent, nihil eorum contradictio valuisset. Ita Lavorius *tit. 4. cap. 7. num. 4.* contra Albanum *de Card. quast. 14. p. 5. tr. 2. ref. 75.*

Cardinales non debent adire conclavem ante decem dies a morte Pontificis. Sed si inter duae partes Papae eligerent, valida foret electio.

Cardinalis
iuste impe-
ditur an pos-
sit alteri suis
suffragium
delegare

35. Cardinalis iuste impeditur, secundum Manfredum de Cardin. decis. 280. potest delegare alteri vices suas pro electione Pontificis ex cap. si quis iusto, de elect. in 6. Et ex Palcottio de Sac. confist. par. 5. quest. 7. potest constituere procuratorem ad ferendum suffragium in scrutinio. Sed Azorius t. 2. lib. 4. cap. 2. quest. 9. & Megalius V. Card. n. 19. id negant: quia in iure id sibi non conceditur, p. 4. tr. 2. res. 40.

Ad electionem
Pontificis
duo Cardina-
les suffi-
ciunt si alii
absint, vel
mortui sint.
Sed quid si
in conclavi
remaneret
tantis unius

36. Si duo tantum Cardinales remanerent in Conclavi, reliquis mortuis, vel absentibus, posset nihilominus unus alium eligere, ex cap. Adrianus, & cap. non licet §. his distinct. 63. & cap. Abbatem, & infra 18. quest. 3. Ita Bonacin. de leg. disp. 1. quest. 1. punct. 3. nu. 28. contra Palatum tom. 1. par. 3. disp. 1. p. 13. nu. 20. Sed quid si unus tantum remaneat? Ille solus tunc posset Papam eligere ex gloss. in Clem. no Roman. de elect. quia ius universitatis servatur, in uno ex l. sicut. Ita Laudenis de Cardin. quest. 14. An vero is posset seipsum eligere? Negat Abbas in cap. gratum de postul. Pral. & in c. licet, in fine, de elect. in 6. nisi nomine totius sacri Collegii alteri potestatem tribuat, qui veluti compromissarius ipsum eligat. Sed hanc opinionem ait Alban. de Card. quest. 24. procedere, si unus solus remaneret, reliquis exeuntibus, vel absentibus, non autem mortuis, part. 5. tr. 5. res. 72.

Cardinalis
potest suffra-
gium ferre
pro minus
digno, si in
illum maior
pars incli-
net.
Et tunc Car-
dinalis di-
gno acce-
ptare potest
gradum sine
suspensio.

37. Cardinales possunt, praetermissio digniori, eligere minus dignum, si maior illorum pars in illum inclinet. Nam expedit, electionem pacificè, & sine contentionibus fieri: alioqui dignus, factus per vim, evaderet peior minus digno. Ita Villalobos, tom. 2. tract. 8. diff. 3. par. 5. tract. 2. resolut. 85. Et Cardinalis minus dignus acceptans Pontificatum, praetermissio digniori, non peccat. Quia ratione electionis comparat ius ad Papatum acceptandum, & si acceptans utitur iure suo. Ita loquendo de beneficiis, tenet Sotus de iust. lib. 3. quest. 6. artic. 2. post 9. concl. contra Tannerum in 2. 2. dist. 2. dub. 3. n. 8. ibid.

38. Si in Ecclesia Romana non invenitur ad Pontificatum idoneus ex alia sumi debet cap. in nomine Domini. Sed, quoniam in tantorum PP. Senatu impossibile est, neminem fore dignum, ait nihilominus Sotus de iust. lib. 3. quest. 6. art. 1. ad 4. si aliquis praeter illos dignissimus sit, illi debere eligi: nec verum esse, quod ex cœtu Cardinalium eligi debeat, neque convenire, quod passiva electio Pontificis intra tot paucos coërceatur. Sed contrarium tenendum est cum Salonio in 2. 2. quest. 63. artic. 2. contr. 2. concl. 1. Villalobos tom. 2. tract. 8. diff. 3. num. 18. & aliis. Quia dignus ex Collegio est utilior Ecclesiae, quam dignissimus externus. P. imò, quia ex iis, quæ vidit, & experius est in Romana Curia, novit Ecclesiae negotia, & gubernationem melius, quæ ille. Et deinde: quia statim admoveat manum operi, cum externus à longè vocandus esset, illiusque expectandus consensus, multa interim detrimenta tota Ecclesia patiente. Quod si Cardinales Pontificem extra eorum gremium eligerent, electio esset valida, quia nullum jus illam irritat. Ita Suarez de fide disp. 10. sect. 5. num. 19. & Bonacina de elect. Summi Pont. disp. 1. quest. 1. §. unic. num. 19. contra Lancellot. Templ. Ind. lib. 2. cap. 1. §. 3. quest. 4. num. 4. Ibid. in fine, & resolut. 63.

Si autem in
Ecclesia Ro-
mana non
adfit dignus,
eligendus ex
alia.

Si vero adfit
dignus, non
est postpo-
nendus dis-
tinctissimo ex-
terno.

Quamquam
valida foret
electio in
Cardinalis
in Papam.

39. Si censura posita à Leone contra Cardinales revelantes, quæ in Consistorio tractantur, & sint in præjudicium Tertii, sit usu recepta incidunt in eam, minimè verò, si non est usu recepta, super hoc alii negant, alii affirmant: sed tu cogita, cum sit res gravis momenti, part. 9. tract. 4. resolut. 41. Non autem extenditur contra audientes, quæ in Consistorio tractantur, & alii dicerent. §. Nota etiam.

Si censura
est usu rece-
pta incidunt
in eam Card.
revelantes
res gestas in
Consistorio.

CARDINALES
in suis Titulis.

40. Cardinales in suis Titulis ante Tridentinum poterant secundum Victoriam de Sac. Ordin. nu. 234. & alios contra Germonium de indulg. Cardin. p. 3. §. tam

Cardinales
olim in suis
Titulis po-
terant con-
ferre primis